

ס:

ארבע מיתות פרק שביעי סנהדרין

עין משפט
נר מצוה

קרב א מ"י פ"ג מהל'
עשרים ח"ג סמג
לחין טו:
קרב ב מ"י פ"ג מהל'
קרב ג מ"י פ"ג מהל'
קרב ד מ"י פ"ג מהל'
הלכה י סמג לחין
לה טור שו"ע ידף סמן
קמ"ק פ"ק א:
קרב ה מ"י פ"ג מהל'
ה:
קבו ו ז ט מ"י פ"ג מהל'
הלכה ג:
קרב י מ"י פ"ג מהל'
מנשה קרבנות
הלכה ב סמג לחין סג:
קרב כ ב מ"י פ"ג מהל'
שטות הלכה טו
סמג עש"ק פ"ג טור שו"ע
י"ד סימן ד פ"ק א:

מסורת הש"ס

(א) ופי' טו'ס' לקמן סה.
ד"ה מקוללים, (ב) ע"י לז:
חולין לו. וזכ"ה:
(ג) שמות כ"ג, (ד) דברים
כ"ג, (ה) ומהל' סג, (ו) ופי'
מ"י פ"ג, (ז) דברים כ"ג, (ח)
(ט) שפטים י"ג, (י) פ"ג
רש"ל שם ח"ג פ"ג.

תורה אור השלם

1. ירבי עצבות אחר
מקורו כל אשך נסכיהם
מדם וכל אשך את
שמותם על שפתו.
ההל' טו ד
2. ובה אלאהים יצאם
בלתי ליל לבריה
שמות כב יט
3. וילך ויעברו אלהים
אחרים וישתחו ליהם
ולעשמו או לירח או לכל
עבא השמש אשר לא
צויהו.
דברים י"ג
4. והוצאת את האיש
ההוא או את האשה
ההוא אשר עשו את
הדבר הרע הזה אל
שעריך את האיש או את
האשה וסקלתם באבנים
(ומת).
דברים י"ז
5. כי לא תשתחוה לאל
אחר כי י"י קא שמו אל
קא הוא: שמות י"ד י"ז

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אמת ופי'
ויקא קש"א ליה:

הגהות מהר"ב

רנשבורג

(א) רש"י ד"ה אמת ופי'
לן ופי' דרך כבוד
השחמא וקא קש"א ופי'
לן וקא קש"א ופי':

מוסף רש"י

השוחט בהמה לזרוע
דמה לעבודת כוכבים.
שלא שחט בהמה לשם
עבודת כוכבים שיהא עובד
בשחיטה, אלא שחט בשחיטה
על מנת לזרוע (ע"י ר"ד).
ועוד וזכ"ה: ד"ה שחטה
לשם עבודת כוכבים שיהא
דברי הכל אסור דהא ופי'
מחין להיות שחיטה זו
עבודה לעבודת כוכבים אלא
שחטה לעצמו על מנת
בזריקת דמה לו בהקטר
הלכה (ומכ"ה דס"א).

ולישוב נמי זורק. פירש הקונטרס בשלמא מקבל ומולין
מזוס דלא אשכחן דליהו עבודה הנעשות לשם
עבודת כוכבים כדאשכחן גבי ניסוך ישו י"ן נסיכס והיינו כ"י
יבדלה דררש כפרי להאי קרא דין נסיכס גבי עובדי כוכבים

מתני' העובד עבודת כוכבים אחד העובד

ואחד המזבח ואחד המקטר ואחד המנסך
ואחד המשתחוה ואחד המקבלו עליו לאלוה
והאומר לו אלי אלה: אבל המנסף והמנסך
והמכבד והמרבץ והמרחץ והסך והמלביש
והמנעיל עובר בלא תעשה והנודר בשמו
והמקיים בשמו עובר בלא תעשה והפוער
עצמו לבעל פוער זו היא עבודתה הזורק
אבן למרקוליס זו היא עבודתה: גמ' מאי
אחד העובד אמר רבי ירמיה הכי קאמר
אחד העובד כדרכה ואחד המזבח ואחד
המקטר ואחד המנסך ואחד המשתחוה
ואפילו שלא כדרכה וליחשוב נמי זורק
אמר אביי זורק היינו מנסך דכתיב יב
אשך נסכיהם מדם מנהגי מילי דתנו רבנן
אילו נאמר יזבח ירם הייתי אומר בזובח
קדשים בחוץ הכתוב מדבר תלמוד לומר
לאהלים בזובח לעבודת כוכבים הכתוב
מדבר אין לי אלא בזובח מקטר ומנסך
מניין ת"ל בלתי לה' לברו ריקן העבודות
כולן לשם המיוחד לפי שיצאה זביחה
לדון בעבודות פנים מניין הרבות השתחווא
ה"ל וילך ויעבור אלהים אחרים וישתחו
להם וסמך ליה יהוצאת את האיש ההוא
וגו' עונש שמענו אזהרה מניין ת"ל כי לא
תשתחוה לאל אחר יכול שאני מרבה
המנסף והמנסך והמנעיל ת"ל וזבח זביחה
בכלל היתה ולמה יצאה להקיש אליה
ולומר לך מה זביחה מיוחדת שהיא עבודת
כוכבים:

אזהרה מניין. ופי' ופי' מהיכא
דנפקא לך האזהרה כדפי' במתני'
ומנשק מלך האזנים כדפי' במתני'
וי"ל דהי אמת לאזהרה דהשתחווא
לא היה מוקמין ליה למנסף ומנשק:

פנים וחיובין עליה מיתה אף כל שהיא עבודת פנים וחיובין עליה מיתה יצאה
השתחווא לידון בעצמה יצאה זביחה לידון על הכלל כולו אמר מר יהיית אומר
בזובח קדשים בחוץ הכתוב מדבר זובח קדשים בחוץ כרת קמ"ל אמר ליה רבא
אמינא כי אתרו ביה קטלא כי לא אתרו ביה כרת קמ"ל אמר ליה רבא
בר רב חנן לאביי אימא יצאה השתחווא ללמד על הכלל כולו וכי תימא
זובח למה לי לגופיה דמחשבת מעבודה לעבודה דאיתמר השוחט בהמה
לזרוע דמה לעבודת כוכבים ולהקטר חלבה לעבודת כוכבים רבי יוחנן אמר
אסורה

זורק. דבשלמא מקבל ומולין לא קשיא לן אע"ג דעבודות פנים הם דלא אשכחן דליהו עבודת
הק זביחה ויזבח לו (שמות ג) קטור אשר חלב וזחימו יאכלו (דברים ג) ניסוך ישו י"ן נסיכס (שם) ומיהו דס אשכחן עבודת כוכבים
כל אשך נסכיהם מדם ויזין דגמרינן דכל עבודות פנים חייבין בהם אף שלא כדרכה נתניה נמי: אמר אביי זורק ככלל ניסוך. דמתני'
דהא קרא נמי ניסוך קרייה: מנא הני מילי. דמתני' צהני עבודות אף שלא כדרכה: אילו נאמר וזבח ירם הייתי אומר. בחוץ זביחה
בה הכתוב לעונש מיתה ודאי צווח קדשים בחוץ קאמר שמענו שהיה עליהם נמקס אחר ויקרא י"ן. ולקמן פריך דהי כבר פירשו להם עונש
אחר ונכרת דכתיב גבי שחטו חוץ (שם) ס"ל לאלהים ירם. דהא הכתוב לעונשו מיתה דהאי ירם פנים מניין לרבות השתחווא: ה"ג בספירי' ס"ל וילך
מדם אשר ירם מן האדם לא יפדה מות וימת. וזבח לאלהים כל אלהים במשמע ואפילו שלא כדרכה מדלא כתביה לזבח שהוא עבודה
לאלהים צויהו ירם שחט מנה אפילו אינה עבודה שלו קאמר וכל עבודות שצנעו לכדרכה נפקא לן בהו מיתה מילין ויעבור וגו'
דמשמע דבר שהוא עבודה לו: בלתי לה' לברו ריקן. ונטל כל העבודות מלעבדה בהן ונתן לשם המיוחד. משמע דאכל עבודות
הראויות לשם קאמר: לפי שיצאה זביחה. בפירוש מכלל שאר עבודות שכללו ככלל וילך ויעבור ומדה היא כחורה דבר שהוא ככלל
ויא מן הכלל ללמד לא ללמד על עצמו יא אלא ללמד על הכלל כולו יא שאין הכלל הזה מחייב אלא עבודה הדומה לזבח שהוא עבודת
פנים. ומשם לא נפקא לן דליחייב אהשתחווא שלא כדרכה דלאו עבודת פנים מניין לרבות השתחווא: ה"ג בספירי' ס"ל וילך
ויעבור אלהים אחרים וישתחו להם. דעל כרחיך שלא כדרכה קאמר דהי דרכה לעבדה בך ככלל ויעבור הוא: עונש שמענו. דכתיב
ביה וסקלתם דלעיל: אזהרה מניין ת"ל כי לא תשתחוה לאל אחר. והאי נמי אס אינו ענין לכדרכה מנהי ענין לכדרכה. וספירי'
דכחו צה (כ"י) לא תשתחוה שיכוס הוא דהא מיתה הכא לא כתיב: יכול שאני מרבה וכו'. דנימא השתחווא שיא מן הכלל ללמד על
הכלל כולו יא דמה השתחווא מיוחד שהיא דרך כבוד וחיוב עליה אף שלא כדרכה אף כל שהוא דרך כבוד כגון אלו חייב: ס"ל וזבח.
ואם השתחווא ללמד על הכלל כהנה למה פרט לך זביחה הלא דרך כבוד הוא מהשתחווא נפקא ליה אלא היא כהנה ללמד על הכלל לומר
לך זביחה כהנה ואלה מן הכלל להקיש לה כל הנכללות עמה ולומר לך מה זביחה מיוחדת עבודת פנים אף שיהא עבודת פנים
חייבין עליה בחוץ לעבודת כוכבים ומשם דהשתחווא לא נפקא לן מהכא לחיובא הארצה השתחווא לחזור וללמד כדי לרין בעצמה לזכה
שיתחייבו עליה ואפי' שאין חייבין כיוצא בה ויצאה זביחה ללמד על הכלל כולו: ס"ד. האי ירם אמת לאורו לן דהי אחר ביה לקטלא
וכתיב כי לא אתרו ביה הוא כדלגני שנת ועבודת כוכבים ועריית: ה"ג ס"ד אמניא אפרו ביה קטלא ולא אפרו ביה כרת קמ"ל: אימא יצאה לן
השתחווא ללמד על הכלל. ומתני' מנסף ומנשק וכל שהוא דרך כבוד כהשתחווא. (א) וקא קש"א ל'י' למנא א"כ וזבח למי אמת חייבין ל'י' השתחווא
דהא עבודת כבוד הוא: לגופיה. אמת ולאורו דלפי' לא שחט שחיטה עממה לעבודת כוכבים אלא שחט לעצמו וחסד בה ע"מ לזרוע דמה לעבודת
כוכבים חייב ואפי' לא זרק: דמחשבת מעבודה לעבודה. כלומר דמחשבה שהוא מחשב בשעת עבודה זו על עבודה אחרת מחשבה היא להתחייב עליה:
אסורה

